

Mensen met mogelijkheden

Inspiratieboek voor professionals:
dromen, durven en doen

Arbeidsparticipatie en mensen met een
psychische kwetsbaarheid

Samenvatting Inspiratieboek

'Mensen Met Mogelijkheden' voor werkgevers

Inspiratieboek arbeidsparticipatie en mensen met een psychische kwetsbaarheid

Meer mensen met een psychische kwetsbaarheid aan het werk, midden in de maatschappij. Daarop ligt de focus van het project 'Mensen met Mogelijkheden'.

Verwezenlijken van dit doel vraagt inzet van alle betrokkenen:

- De professionals die zich met de ondersteuning en begeleiding van 'mensen met een psychische kwetsbaarheid' bezighouden.
- De werkgevers, waar de mensen met een psychische kwetsbaarheid aan het werk gaan.
- De 'mensen met een psychische kwetsbaarheid' zelf, *ervaringsdeskundigen*, die vaak meer regie kunnen nemen dan ze zichzelf realiseren.

Dit inspiratieboek daagt professionals uit om samen met werkgevers en ervaringsdeskundigen in actie te komen. In het project 'Mensen Met Mogelijkheden' (MMM) hebben tientallen professionals uit 21 beroepsgroepen die betrokken zijn bij de begeleiding, ondersteuning en behandeling van mensen met psychische kwetsbaarheid hun dromen en de wegen naar verwezenlijking daarvan met elkaar gedeeld. Dit inspiratieboek maakt die ervaringen beschikbaar voor iedereen, ook voor werkgevers. Met dit inspiratieboek kan iedereen werken aan het verwezenlijken van die dromen. Alleen, als zelfstudie, of in groepsverband, met directe collega's of professionals en/of ervaringsdeskundigen. Wij kunnen het verschil maken, professionals, werkgevers, en de mensen met een psychische kwetsbaarheid zelf.

Uitgaan van mogelijkheden

Werkgevers spelen hierin een cruciale rol. Het zijn immers hun organisaties en bedrijven waarin mensen met een psychische beperking een plaats moeten vinden. De werkgevers die in dit inspiratieboek aan het woord komen laten zien dat dat kan. In veel gevallen kwamen zij - vaak min of meer bij toeval - in aanraking met iemand met een psychische kwetsbaarheid, waarin zij niettemin kwaliteiten zagen die samenwerking mogelijk maakten. In sommige gevallen pasten zij de bedrijfsvoering op arbeidsparticipatie van mensen met een psychische beperking aan.

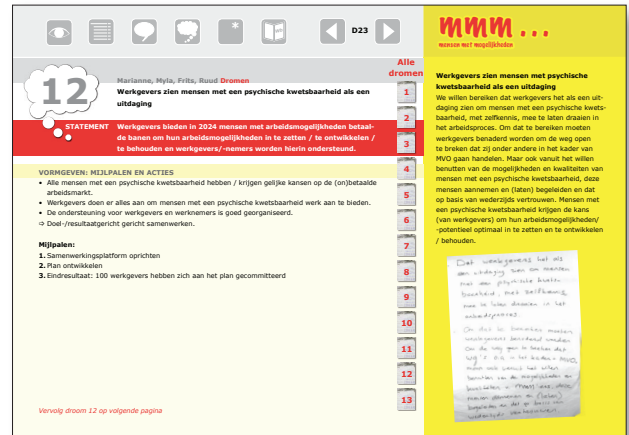
"De kwaliteiten van mensen gaan zien, en die tot ontwikkeling brengen, dat is wat mij drijft. En hun beperkingen... We moeten niet te bang zijn. Mensen kunnen vaak prima zelf aangeven wanneer ze moeite ondervinden."

Bram Hanstede

In alle gevallen gingen zij uit van de mogelijkheden en kwaliteiten van de medewerker. En in al deze gevallen pakte de samenwerking goed uit, zowel voor de werkgever als de werknemer.

Ervaringsverhalen als basis

Uitgaan van mogelijkheden, en minder van beperkingen, dat is ook de insteek van dit inspiratieboek. In de regionale bijeenkomsten van MMM, die aan het opstellen ervan vooraf gingen, werd met veel respect geluisterd naar de indringende verhalen van zowel ervaringsdeskundigen als werkgevers. Het vertrekpunt was steeds het verhaal van de mens in kwestie, de ervaringsdeskundige met psychische kwetsbaarheid, en het verhaal van de werkgever. Deze ervaringsverhalen vormen, tezamen met de bestaande 'good practices' en de evidence uit de bestaande richtlijnen en wetenschappelijke literatuur, de basis achter dit boek.

Ervaringsdeskundigen en werkgevers centraal

In de regionale bijeenkomsten werden vier stappen doorlopen:

- Verdiepen: luisteren naar verhalen van de ervaringsdeskundigen en werkgevers en een analyse daarvan (krachtige voorbeelden, leermomenten).
- Verbeelden: de dromen van de deelnemende professionals plus een vertaling naar gemeenschappelijke dromen.
- Vormgeven: het omzetten van dromen in een agenda met tussenstappen en mijlpalen.
- Verwezenlijken: de acties die men persoonlijk gaat ondernemen en de gezamenlijke acties die nodig zijn.

Dit inspiratieboek stelt ervaringsdeskundigen, werkgevers en professionals in staat om samen of ieder voor zich deze vier stappen te doorlopen. De grootste kracht van 'Mensen Met Mogelijkheden' is dat het steeds samen gedaan wordt met de betrokkenen die het aangaat: de ervaringsdeskundigen en de werkgevers zelf.

In de 16 ervaringsverhalen komen zowel ervaringsdeskundigen als werkgevers* aan het woord. De werkgevers laten zien dat ze in de eerste plaats ondernemer zijn en blijven. Dat mensen met psychische kwetsbaarheid prima binnen hun organisatie kunnen functioneren, zolang uitgegaan wordt van hun kwaliteiten en ze de tijd en ruimte krijgen om in hun werk te groeien. Soms is het nodig om het werk wat extra te structureren en ze op bepaalde punten wat extra ondersteuning te bieden, al dan niet vanuit professionele hoek. Maar als deze twee dingen in het oog gehouden worden – uitgaan en benutten van kwaliteiten, oog en aandacht voor kwetsbaarheden – kunnen ze net als iedere andere werknemer een waardevolle aanvulling zijn voor de organisatie.

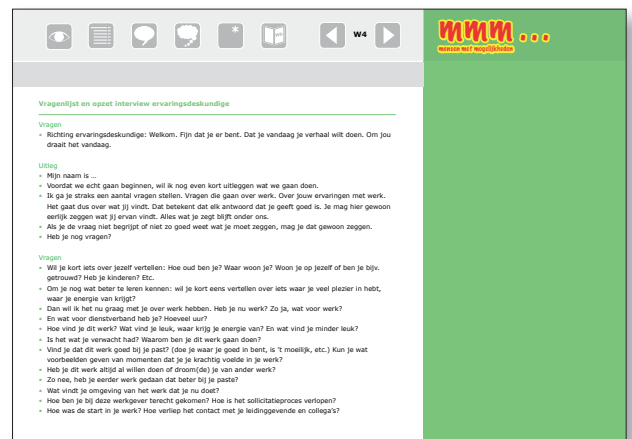
**"Ik ben leven dat leven wil,
te midden van leven dat
leven wil."**

Dirk Jan

Aanknopingspunten

Werkgevers kunnen in dit boek veel aanknopingspunten vinden als het gaat om het creëren van arbeidsmogelijkheden voor mensen met een psychische kwetsbaarheid:

- Uit de ervaringsverhalen en de good practices, die als inspiratiebron en als voorbeeld gebruikt kunnen worden.
- Uit de dromen en de daaraan gekoppelde tussenstappen en acties, waarop werkgevers kunnen aanhaken.
- Uit de evidence (bestaande richtlijnen en wetenschappelijke studies), die in samenspraak met deskundigen handvatten kunnen bieden voor re-integratie van mensen met een psychische kwetsbaarheid.

De in het boek uitgewerkte vierstappenmethode biedt de mogelijkheid om zelf een droom op te stellen en deze nader uit te werken, al dan niet in samenspraak met ervaringsdeskundigen en professionals in begeleiding, ondersteuning en behandeling.

Het tweede deel van het boek biedt een aantal goede handvatten voor samenwerking met instanties die bij de re-integratie van mensen met een psychische kwetsbaarheid betrokken zijn, zoals gemeente en UWV.

Concrete acties

Samen kunnen we ver komen. Met gebundelde krachten is succes beter geborgd. Hoe groter de kring van betrokkenen hoe groter de kans van slagen. Op elke plek in Nederland kunnen professionals, ervaringsdeskundigen en werkgevers zich verenigen en samen met dit inspiratieboek aan de slag gaan om een eigen veranderagenda maken. Het stappenplan om tot die veranderagenda te komen wordt in het werkboek beschreven. Doorloop, het liefst met je werkomgeving in de regio, die stappen en bouw voort op de in het boek beschreven dromen, acties en mijlpalen.

Onze droom is dat dit werkboek door vele betrokkenen gebruikt wordt en dat dit evenzovele concrete acties oplevert.

Methoden in het boek

Dit inspiratieboek hanteert twee methoden:

De vier MMM-stappen gericht op verwezenlijken van de arbeidsparticipatiedroom:

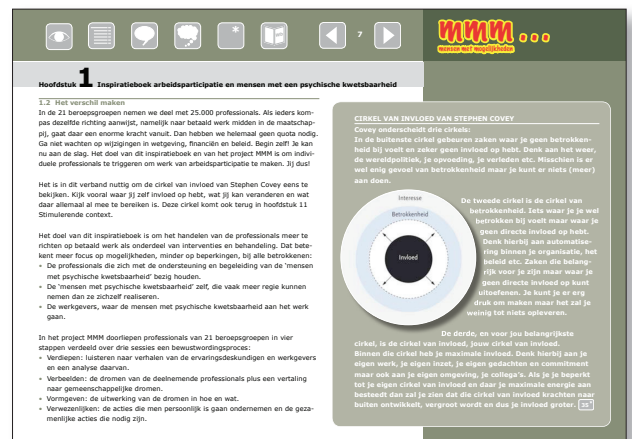
- 1 Verdiepen: luisteren naar verhalen van de ervaringsdeskundigen en werkgevers en een analyse daarvan (krachtige voorbeelden, leermomenten).
- 2 Verbeelden: de dromen van de deelnemende professionals plus een vertaling naar gemeenschappelijke dromen.
- 3 Vormgeven: het omzetten van dromen in een agenda met tussenstappen en mijlpalen.
- 4 Verwezenlijken: de acties die men persoonlijk gaat ondernemen en de gezamenlijke acties die nodig zijn.

“Ook sociaal daag ik hem uit; als we met elkaar wat gaan drinken gaat hij ook mee.”

Bouke & Seye Brinkman

De vijf MMM-stappen gericht op samenwerking in de keten Onderwijs, Zorg, Werk en Inkomen:

- 1 Gedeelde visie op arbeidsparticipatie van mensen met een psychische kwetsbaarheid.
- 2 Gedeelde doelstellingen en reflectie op de doelstellingen: waar werken wij met elkaar naartoe?
- 3 Duidelijkheid over en acceptatie van elkaars rollen.
- 4 Houding en gedrag (helpende houding naar elkaar, open communicatie etc.); een gezamenlijk vocabulaire.
- 5 Context die stimuleert.

* De werkgevers die in de ervaringsverhalen aan het woord komen, zijn:

- Methorst Forline BV (verhaal 3, p. 128)
- Ferro-Fix (verhaal 6, p. 131)
- Frits Brabers Horeca Groothandel Tilburg (verhaal 9, p. 135)
- Hovenier Tjeerd (verhaal p. 138)
- Enspiratie (verhaal 13, p. 141)
- De Bios (verhaal 14, pagina 142)
- McDonalds (verhaal 15, p. 143)
- De Tuindeurenman (verhaal 16, p. 144)

